

Slika mesta z okolico.

Il.Slov.1930,L.VI,št.32, str. 252

A. Glavni ulica

100

A. Glavni ulica

100

Določeno je, da se vsa zemlja, ki je bila pred letom 1918 v lasti države, mora biti pred letom 1925 v lasti države.

Določeno je, da se vsa zemlja, ki je bila pred letom 1918 v lasti države, mora biti pred letom 1925 v lasti države.

Določeno je, da se vsa zemlja, ki je bila pred letom 1918 v lasti države, mora biti pred letom 1925 v lasti države.

Določeno je, da se vsa zemlja, ki je bila pred letom 1918 v lasti države, mora biti pred letom 1925 v lasti države.

A. Glavni ulica

100

A. Glavni ulica

Določeno je, da se vsa zemlja, ki je bila pred letom 1918 v lasti države, mora biti pred letom 1925 v lasti države.

A. Glavni ulica

A. Glavni ulica

Krajnska rimska provinca Dalmacija Glavni ulica

str.521 ~~slika~~ barvna fotografija olnote slike Zveličarja iz kartuz. sam.
v Bistri, sedaj last g.Obreza. Le - ta ima še dvanajst apostolov, a slike
so 60 cm visoke, 40 cm široke, slikane so krepko - realistično.
Skoraj gotovo jih je izdelal kak menih, ki se je učil slikarstva na
Laškem. Stare utegnejo biti 150 - 200 let.str. 544.

Dom in svet, 1.1896.

Banderka s ičica iz c. sv. Jošta (1779 letnica na banderu) Na eno strani dva angeljčka, ki zastita sv. "ešnje telo, na drugi strani sv. Jošt. Verjetno A. Vebej.

Dokolenski sv. Anton z Jezuškom, odlišen Bergant.

Ura s slikano ploščo. "goraj došen sv. "ranššek, ki časti razpelo. V krogu slika baročne cerkve s fasado s pilastri in atiko ter piramidnce na straneh atike. Iz ozadje se vidita dva baročna zvonika. Levo se priključuje večnadstr. poslopje, desno v ozadju hiša. Malo desno iz ozadja se vidi ista dvostolpna cerkev. Verjetno preslikan prvotni koncept, ki je bil pomaknjen potem v sredo. Verjetno sedanja frančiškanska cerkev v Ljubljani - sreda 18. stol.

Pri preslikani prvotni slikarji se vidi tudi kip na slemenu atike.

Stele, CXVI, 16.11.1944, str. 19- 20.

Vrhnika pri Ljubljani - most čez Ljubljanico in ^{čez} potok Bistro

1.

Licitacijsko sporočilo o gradnji obeh mostov.

Maibacher Zeitung, 1822, No 92, str. 1459

Spomenik vrhniškega dekana Lovra Cantarja + 1912 vdelan kot nova plošča v lep star spomeniški okvir l.1843 in 1842 umrlih dekanov Kacijana Stibelza in njegove matere Marije, katerih ime je tu ponovljeno. Okvir je iz zelenega kamna. "reprosto toda solidno in za čas poslavljaljajočega se klasicizma in biedermajerja značilno kamnoseško delo.

V splošnem prav dobro ohranjen in ohranitve vreden.

Zraven je spomenik matere Ivana Cankarja, Neže Cankar, očeta Jožefa Cankarja in in mlajše hčere "rancke Kavsič rej.Cankar.

Pod napisom v kamen zarezana obrisna podoba doprsne žene s križantemnim cvetom v levi in nageljnem v desni, katere duha. Podpis: trpljenje in mučeništvo je bil naš delež

Vstajenje in večno povelj anje vaše pla čilo.

Spomenik je značilen izdelek podpisane tvrdke F.Kunaver v Ljubljani.

Zraven je sodoben spomenik iz odpečana Anče Bočever + 1939. Značilen izdelek Plečnikove šole. Dva rustikalna slopa nosita olirano preklado. Odprtina zaprta s kovinsko mrežo. Od preklade visi kovana svetilka. Spodaj nekoliko čez notranje robove slopov potegnjena polirana menza z antično pletenine na prednji ploskvi. Na nji stoji kamnito s pletenine in črtami in vrstami krogov okrašena vaza. Menzo opira stebriček s svtikastim kapitelom.

Dober za 2. četrtletje 19.stol. značilen spomenik Jelovškovh, katerih prvi so pokopani v 60 letih 19.stol. V obliki stebriščne edikule z vzvalovljenim slemenom z božjim očesom.

Ne slab je sodoben spomenik Žavbijevih v Plečnikovem duhu. Masiven rusticiran črn slop iz domačega kamna, na vrhu krogle s križem. Pred tem vrhnji del stebra z jonskim kapitelom in kovano svetilko na vrhu. Okvir in ureditev gorba ne vzdrži resnosti celotne zamisli.

Nagrovnik : 3 strana odprta arkada - kapela rodbine Jelovšek ima na stenih Ogri nova freska žal.M.b. slabotnega dela, na plativem oboku na oblakih 3 angeljčki.

Nagrobnik Kunsteljevih ima v reljefu izdelan polkip od smrti vstalega Jezusa

z dvema angeljema, ki dvigata poklop.

Stele, CXVI, 26.11.1944, str. 30' - 31'.

Cerkev je dobila majhne orgle iz ž.c., ko so tam postavili nove.
Nova str. oltarja in novo prižnico je naredil Franc Lah iz Mengša.

Zg.Danica, 1.1858, str. 12.

Cerkev je zidana v obliki grškega križa. Znotraj in zunaj je bila lično pobarvana. Obok v ladji je pobarvan kot v ž.c. namreč da posnema nebo posuto z zvezdami, ki so iz pozlačenega plena in pribite na strop....." stena je prevlečena znotraj in zunaj s prijazno bledasto zeleno barvo, polstebri z bledasto rumeno, venci ali simsi po vrhu pa z belo. Ali je tako barvanje ozidja po vsaki strani primerjeno, nočem naravnost soditi. Toliko pa smem reči, da se zdi očem kaj prijetno, in da stavbi dajejo posebno lično podobo....."(Hicinger)

Zg.Danica, 1.1858, str. 13.

Cerkev enenja zapis 1.1526.

A.Keblar: Kranjske cerkvene dragocenosti 1.1526., IMK V., 1895, str.82

*rezbiterij iz stranic osmerokota zaključen, zazidana visoka okna. Pravokotna ladja, v spodnjih 3/4 stari zidovi, podzidka ni in tudi ne pod prezbiterijem.

Pred fasado in pol v nji je zvonik, ki je nepravilno osmerokoten, zdi se da je bil zgodaj štirioglat. *epa baročna streha je tudi izpeljana iz osmerokota.

Na južni steni zunaj pod beležem, ostanki velike freske sv. Krištofa, čisto nerazločna.

Prezbiterij je obokan z banjo in sosovodnicami, ladja kakor na žarju in Vrđencu.

Veliki in južni stranski oltar sta kamenita z raznobarvinimi marmornatimi vložki ter novimi kipi iz konca 17. stol ali zač. 18. Oba lepa z lepimi menzami. Poprej sta bila v vrhniški farni cerkvi.

Jasno je znotraj vsled prislonjenih pilastrov, da je obok poznejši in je bil prvotno verjetno raven strop.

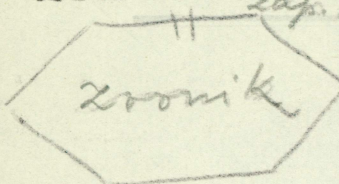
Stele, XXXII, 21.5.1925, str.15-16.

6koten v spodnjem delu ve krat prezidan in iz odkopan zvonik nepravilne oblike pred glavnim vhodom, sedaj vhodne lope, podaljšane s pristreškom na 2 stebrih spredaj.

Zid ladje povišan od višine sedan jih oknov dalje.

Na juž.steni zunaj na zap. zidovici pod beležem ostanki nedvomne gotskih fresk

Rešiti se ne bi dalo nič

Prezbiterij brez zokla istotako povišan nekako v isti višini kot cerkev. V sev. steni eno zazidano okno, a verjetno ne prvotno.

V jugovzh. steni zazidano okno gotskega obrisa.

Stele, CXVI, 16.12.1944, str. 32 - 32.

Cerkev omenja zapis 1.1526.

A.Koblar: Kranjske cerkvene dragocenosti 1.1526, IMK, 1895, 82

Kratka notica o cerkvi.

M.Zois, korespondent C.K. 18.1.1914

VRHNIKA - ^bz.c.sv. Trojice.

Glavni in južni stranski oltar cerkve v Stari Vrhniki sta bila prvotno v vrhniški farni cerkvi.

Stele, XXXII, "Stara Vrhnika", 21.5.1925, str.16.

Na fasadi letnica 1677 (postanek) in l. 1809. Lep kamnit baročen portal.

Slika pl.o.- na postamentu stoječa Marija s krono in detetom na desni roki, iz druge pol. 17. stol.

Sv. Florijan pl.o. v viteški opravi s čelado, golido itd., interesanten iz 2.pol.18. stol.

Dva svetnika v oblakih, dekorativna draperija, spodaj nevihta nad žitom in vinsko trto - sv. Brikcij?(pravilno Janez in Pavel) sreda 18. stol.

Gotove poteze spominjajo na Berganta, posebno dekorativna draperija. Dobro delo, a Bergant po meni ni. Bržkone sta bila v slikanih starih oltarjih.

Sv. Lenart pl.o., spodaj jetniki, na oblakih Lenart in angeli, ki so čiš-
Mencingerjevi, ravnotako eden jetnikov, ki sedi en face. Obleka in par
to reči čisto Mencingerjeva. Podpis na levi spodaj: Johann Pototschnig

Laibach 1793

Mogoče po Mencingerju.

Pdo korom lep krucifiks , s krasnimi rokoko grebljicami in tabernakeljem

iz srede.18. stol.

Severni stranski oltar je zelo bogat barok, s tremi slikami: sv. Martin, sv. Štafan in na antipendiju še enkrat kamenjanje sv. Stefana. To se zdi je poznejše, ^{iz} ~~na~~ časa juž. oltarja. Napis: In honorem S. Stephani hoc altare a confraternitate erectum est anno 1650 privilegiatum et deauratum autem anno 1663 Syndici dño Hyeronima Hoffman iudice et nobile domino Ioanni Baptistae Wichtelish. L. 1870 je bil prenovljen.

Južni je nekoliko mlajši z novejšimi ali preslikanimi slikami, je bolj bogat.

V zakristiji štukiran strop s sv. Duhom. Prezbitერიj poslikal l. 18⁶⁹99 M. Koželj. Gotovo eno njegovih najboljših del.

Vel. oltar je bogato kamnito delo z vložji in kipi in staro sliko Izakove daritve v atiki iz konca 17. stol.

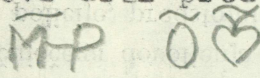
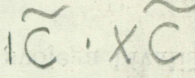
Stavba je lepa. Pravokotna ladja s sosvodnicami in pasovi; pravokotni prezbitერიj ima križni svod.

Stele, XXXII, ~~2151~~ 21.5.1925, str. 16-18.

V sev. hodniku zunaj nad vnašom v zakristijo slika pl.o., restavrirana. Madona do pasu, obrnjena pol v sv. jo levo teči iz obeh oči solze. Okrog glave zvezdnat nimb, na glavi kruna z angeljskimi glavicami. Oblečena v zeleno sukno z zlatim krajem za pestjo in z biserni posejanimi okrog vratu. Čez in čez glave temnorde plač. Na desni rami zvezda, plašč tu v zlati borti izvezan.

Desno roko polaga na prsi s stegnjen, venobrnjeno dlanjo. Na levi drži

dete z lev roko, ki je ovita v plašč čigar gube v polkrogu vise pred trebuškom in rob pada precej navpično navzdol od leve in desne roke. Jezus oblečen v dolgo suknjo, belo, z obeskom na vratu in istotako dolgo rumenkasto črno obrobljen s broško. Pol v desno obrnjen, esno ima stegnjeno pred Marijinim vratom, v levi drži pred prsmi rdeče cvetlice.

Napis ob Mariji nad Jezusom: (aloko)

Na hrbtu, ki je pokrit z novejšim platnom letnica 1737 in 1886 restavriranja Mogoče, da je imela poprej napis. Žadja naslikan majhen baldahin v obliki krone, od katere visi navzdol draperija. Ob straneh pa na psevdogotskih podstavkih dva angelja (klečeča). Slikarija je pripravljena kot ozadje za sliko ali kip.

Stele, XLIX, 10.5.1930, str.33'-34'.

Banderska slika (Prezmadežna) M. Sternena, olje iz l.1925, last tretjega reda.

Il.Slov.1926, št.101, št.18.

Slika zunanjščine c.

Il.Slov.1930, L.VI, št.32, str.253.

Oltarji precej intaktni. Zidovi za-rašeni in pajčevinasti. V prezbiteriju opolnoma razdejana zakristijska omara brez vrat in kovanja. A.Koželja stenske slike v prezbiteriju izredno sveže in spretne, čerpav same

kopije. Nedvomno eno njegovih najboljših del iz 1869.

Slike v oltarjih vse preslikane.

Kipasv. Petra in Pavla nad portali vel.oltarja lesena, zelo baročno razgibana, kar spominja na slog frančiškanske delavnice.

Pod korom leve močno ekspresiven lesen križani. Telo v bolečini močno razgibano, muskulatura pretirano poudarjena, telo ploskovito v reljefu, kar še povečuje kompozicija pasnega prta, ki je zmečkano gubana. Vtis v splošnem precej frančiškanske delavnice, čeprav je proporcija telesa bolj čokata. Odličen izraz umirajoče glave.

Menza razkopana.

Kapele zunaj močno zanemarjena. Ena spremenjena v bunker, par podrtih, druge imajo poškodovane strehe in zidove.

Vrata iz prezbiterija v zakristijo prav zanimivo bogato rezljana dele sr.17. st.

Arkade na sev. strani zazidane, kapelice ^{vastirane} ~~dokrajšane~~. Tudi druga stran arkad zazidana.

Božji gorb popolnoma prazen, sicer še dosti dobro ohranjen.

Stele, CXVI, 16.11.1944, str. 17 - 17.
Die Kollaudierung der Neueindeckung des Turmes der Filialkirche zur hl. Dreifaltigkeit hat ergeben, dass die alte Form des barocken Turmhelmes gewissenshaft gewahrt und dass die Arbeiten auch in technischer Hinsicht einwandfrei durchgeführt wurden. Die Z.K. liess daher die für diesen Zwecken bewilligte Subvention von 900 K flüssig machen.

MDZK: III.F.14, 1.1915, str. 71: Tätigkeitsbericht.

posled. preslit. iz druge oltarja v.
Matija Koželj iz Kamnika je al fresko poslikal prezbiterijem oltarja

Isti slikar je tudi pred leti naredil oltarje v oltarja.

al mat. oltar v. Lenartha.
Isti oltar je tudi pred leti naredil *al mat. oltar v. Lenartha.*
Zg. Danica, 1.1871, str. 251. *(v. H. Lenartha)*

Opis notranjščine in opreme.

(Kopiji po Basann, Ruberi)

M.Zois, korespondent C.K., (zapiski 18.11.
1914, št.102)

Licitacija obrtniških del za popravilo podružnice in Verch des Bezirks
Idria za popravilapožganega zvonika in stavba kurata.

L.Zeitung, 1823, knjiga 2, 550

^{TROJICA}
SV. TRIJE KRALJI nad Vrhniko - kapela Božjega groba.

1.

Die dritte Heiligengrabkapelle steht bei der Filialkirche ss. Trinitatis zu Oberlaibach (aus dem Jahre 1809?).

Das Grab des Welterlösers in seinen mittelalterlichen Nachbildungen,
Der Kirchenschmuck, 1896., XXVII Jahrgang Nr. 3., S. 34.

V vasi dve zidani kapeli • Ogrin ovimi freskami.

Stele, CXVI, 16.12.1944, str. 32.

Fot. zunanjščine cerkve.

Il.Slov.1925, št.137, št.26.

Slika zunanjščine c. - fasada.

Il.Slov.1930, L.VI, št.32, str.253.

Slika sv. Lenarta prenešena sem iz c.sv. Trojice je nedvomno Metzingerjeva. Mož v redči cunji med ujetniki je izrazito njegov. Dober detajl so goveda v pokrajini na desni. Dobro ohranjen Potočnik na katerem na prvi pogled marsikaj spominja je izključno, je pa signiran. V vel.oltarju glavna slika signirana M. Koželj. Sv. Florijan v atiki kopiran po Metzingerju, mogoče v Polhovem gradu (A.Koželj). Sv. Lenart signiran 1868. V prezbiteriju je tudi Petkovškova kopija Polaganja v grob. Na levi na podstavku après Rbera 1886. Lepa drobno rezljana zakristijska vrata iz sr.17.stol. V sev. str. oltarju sv. Družina P. Kūnl 1853. Na juž.str. oltarju slika pl.o. od smrti vstajajoč Jezus, skrajno preslikan. Verjetno Cebej. Streha pušča, pozna se na oboku. Ob sev. oltarju manjša slika pl.o. 85 x 60 cm. Na oblakih dva klečeča svetnika. Nad njima v žarkih božje oko. Levi je v vojaški obleki, z vencem okrog glave, se obrača k očesu božjem časteč. Desni se sklanja z desnico položeno na prsi naprej, da je obraz v senci, v levi pa drži krožnik z rdečo tekočino krvi. Ni vojščka. Okrog plašča mu vihra značilno cebejevski rdeč plašč. Spodaj rdeč bolus grud. Močno se lušči. Mahajala se je rpi sv. Trojici. Nedvomno dober Cebej. Nujno potrebna ohranitve, ker barva naglo odpada. Potrebuje pritrditve barv, novega platna in čiščenja. Platno v spodnjem delu

preperelo.

Stele, CXVI, 16.11.1944, str. 18 - 19.

Cerkev je dobila dva nova kamnita oltarja, izdelek kamnoseka Tomana, t.j. sv. Jožefa in Brezm.spočetja. Kip sv. Jožefa je naredil Adolf Vogl iz Innsbrucka.

Zg.Danica, 1.1892, str. 299.

Zidanje c. lepo napreduje in koncem 1.1851 bo cerkev pod streho. Ko so kopali temelje za novo c. so našli na zidovje več starejših cerkva, ki so stale na tem mestu. Najstarejši ostanki so pripadali majhni cerkvici, ki je bila bolj kapela, bila je velika kot prezbiterij zadnje podrti c. Stene niso bile bele, marveč pri tleh rdečkastorjave, višje pa zelene z rdečimi tablammi vmes. Druga c. je bila porušena 1.1662 za časa požara in je bila pol manjša kot naslednja ~~xxxxxx~~ cerkev. Sedanja c. je torej že četrta na tem mestu. Grajena je v bizantinskem slogu. Načrt za novo c. je naredil (Schöppel), zidal pa je M. Medved. Slika sv. Pavla v vel.oltarju je naredil K.v. Goldenstein. Str. oltarji bodo prvotni kamniti. Prižnica je nova v bizant. slogu.

Zg.Danica, 1.1851, str. 98, 102, 176.

Veliki oltar je naslikal al fresko na steno Goldenstein. V sredi pa je na platno naslikana podoba sv. Pavla.

Načrte za c. je naredil (Šebelen). Tudi za novo prižnico je isti naredil načrt izdelal pa jo je podobar Simon Kupnik iz Polhovega Gradca. Ugrajo pred vel.oltarjem iz črnega in rdečkastega marmorja pa je naredil kamnosek Toman. Str. kamniti oltarji so popravljeni in. Na koncu str. ladij sta dve sliki

sv. Janeza Ev. in sv. Antona Pad., ki ju je na platno naslikal Mal. *Kučel*,
Zg. Danica, 1.1852, str. 174.

Nadvojvodinja Elizabeta d'Este je darovala cerkvi nov bel mašni plašč.
Zg. Danica, 1.1852, str. 184.

Nove orgle. Prvotne je dobila c.sv. Trojice. Druge še manjše pa c. sv. Le-
narta na Bregu. Nove orgle je naredil Malahovski iz Ljubljane.
Zg. Danica, 1.1858, str. 12.

Prezbiterij je posliakl J. Wolf." Vsak kdor je še to delo videl, ga je za
izvrstno hvalil. Kdor želi kako cerkev z lepimi malarijami ozaljšati, se ne
bo kesal ako delo omenjenemu malarju izroči....."
Zg. Danica, 1.1867, str. 282.

Prvotni stari zvonik, ki je stal poleg novosezidane cerkve so podrli in
postavili novega.

Zg. Danica, 1.1869, str.
343.

Cerkev omenja zapisek iz 1.1526.

A. Koblar: Kranjske cerkvene dragocenosti 1.1526., IMK N., 1895., str. 8 a.

Die dazu erforderlichen Haupt- und Detailpläne wurden von der öffentlichen Baubehörde in Laibach durch den Adjuncten Herrn Joseph Schöbel mit Meisterhand ~~am~~ entworfen, und mit ausgezeichnete Thätigkeit der Ausführung entgegen geleitet; die Durchführung des Baues selbst wurde dem durch den Bau der Kuppel an der Domkirche zu Laibach bewährten Baumeister Matthäus Medved übergeben. Nachdem die Grundsteinlegung unter kirchlicher Weihe am 2. Juli v. J. geschehen, und die eine Hälfte der Hauptmauer bis Mitte October vollendet worden, wurde mit Niederreissung der alten Kirche im März d. J. der Weiterbau begonne, und nun, im October, steht die neue Kirche ausgebaut, im Innern verputzt und zur Abhaltung des Gottesdienste geeignet da. Der Bau hat im Innern in der Länge 131 Fuss Länge, fast 60 Fuss Breite, und 47 Fuss Höhe; sechs hohe schlanke Pfeiler, mit ausgezeichnet schönem Gesimse, tragen das Gewölbe des Schiffes; an das Presbyterium ist links der von der alten Kirche belassene, jedoch etwas zu erhöhende und neu zu deckende Thurm, rechts die Sacristei, mit einem Oratorium oberhalb, angelehnt; neben dem Musikchor sind zwei Seitenchöre und links unter demselben eine eigene Taufkapelle angebracht, und das Presbyterium selbst tritt in Form eines halben Achteckes aus der Mauer heraus. Den Haupteingang der Kirche ziert ein bei 18 Fuss hohes, schönes, steineres Portale; die Mitte der Fronte schmückt ein 16 Fuss hohes, durch einen steineren Pfeiler zweigetheiltes Fenster, und den Giebel ein 8 Fuss hohes steineres Kreuz; 4 kleinere Thore führen auf beiden Seiten in die Kirche, während acht, zu 14 Fuss hohe, 6 Fuss breite Fenster das Schiff der Kirche, ein gleiches das Oratorium, und zwei weniger breite Fenster das Presbyterium beleuchten. Im Innern der Kirche ist an der Stelle des Hauptaltars, ober der durch

drei Stufen erhöhten geräumiger Mensa, und dem in Form eines runden Tempels gearbeiteten Tabernakel, das neue, durch den academischen Maler Herrn Kurz v. Goldenstein gemalte, den Schutzheiligen der Kirche, den heiligen Paulus in seiner Bekehrung vorstellende, schöne, durch liches Colorit ausgezeichnete Altarblatt zu sehen, welches im künftigen Jahre mit Frescomalerei in ganzen Hintergrunde des Hauptchores umgeben werden soll, welche diessmal durch grüne, mit Blumen durchwirkte Guirlanden versetzt war. Vorzüglichem Effect machen zu beiden Seiten des Altarblattes die zwei Chorfenster mit dem herrlichen, aus mehrfarbigen und mattgeschliffenen Glase zusammengesetzten Kreuze, welches sich zwischen den weissfarbigen Gläsern durch die ganze Länge des Fensters emphebt. Gehenswerth ist auch die neue, in ausgezeichneter Form gearbeitete Kanzel, welche sich auf einem achteckigen Pfeiler links zwischen Schiff und Hauptportal erhebt. Während die schon älteren, jedoch schönen steineren Seitenaltäre, noch die Aufstellung erwarten, steht die Orgel bereits, und mehrere neue, schöne Kronleuchter oder Lustres schmücken die weite Räume. Die äussere Verputzung der Kirche soll im nächsten Jahre vollendet werden, während die innere Ausschmückung bis zur gehörigen Vollendung wohl den Zeitraum von mehreren Jahren erfordern wird, jedoch schon gegenwärtig durch ~~den~~ grosse Spenden geachteter Frauen viel gewonnen hat. Dies ist ein ungefähres Bild des neuen Ottessauss in Oberlaibach. Die Grösse und die besondere Ausführung des Ganzen lässt zum Theil schon auf die Grösse der aufgewendeten Kosten schliessen;

Hitzinger: Die neue Pfarrkirche in Oberlaibach. MHVK. 1851. str. 89, 90.

2. julija 1850 so postavili in posvetili temeljni kamen za novo cerkev na Vrhniki. Dosedanja cerkev je postala premajhna. O~~a~~ stare cerkve bo ostal samo zvonik.

Podliski: Dopis iz vira Ljubljane. - Novice, 10. junija 1850, list 28, str. 117.

Vrhnika se ponaša z zidanjem nove cerkve. Lep zid, kakor vlit ali izrezan v zali vizantinski šegi je že ~~si~~ skoraj na obeh straneh do verha, in konec rožnika ali začetek serpana bo že streho verh krasniga poslopja viditi zamogel. Veliko si prizadenejo pri tem zidanju razun g. dehanta A. Pečarja verli Verhniški možje, gospodje : Obreza, Javornik, Lenarčič, pa sploh tudi cela soseska...."

Novičar iz Krajnskiga. - Novice, 18. junija 1851, str. 122. list 25.

..."Ko sim uni potzidanje Verhniške farne cerkve omenil, moram danes pove dati, da delo res nenadama naglo napreduje. Že je poglavitni oder (grušt) na zidovji postavljen, že se tudi spodej na obok pasovi (gurti) med stenami in stebri zidajo; obok cerkve bo namreč šest štirovoglatih stebrov (Fajlarjev) nosilo. Na eni strani je pa tukej g. Schöppel-nu, uradniku pri javnih stavbah, na drugi pa umetnemu zidarskimu mojstru Matevžu Medvedu očitna hvala za načertanje in izpeljanje krasne in prostrane cerkve dati.Matevž Medved, mojster pri zidanju kuplje stolne Ljubljanske cerkve, je kmečkiga rodu v Cerkljanski soseski na Gorenjskem,....

De bo obok deset sežnjev široke cerkve, razun pasov, le s prosto roko brez pej izdelan, nočem omeniti; bolj se mi zvesto posnemanje bizantinske šege, ktera dalječ okrog zgleda nima, pri človeku, kateri ni nobene stavbne akademije obiskal, slave vredno delo dozdeva. Uno pot sim sploh Verhniško sosesko, nektare pa po imenu zastran vneme pri tako mogočnim delu hvalil; žal mi je, de nekterih imen še nisem pristavil, na primero, g. Kašparja

Tomšiča, očeta in sinu, g. Janeza Smuka, očeta in sinu, g. Klemenčiča, Kotnika i.t.d..

Podliski : Novičar iz Krajnskiga, Iz Notranjskiga. - Novice, 9. ~~sept~~ ^{julij} 1851, ~~xxx~~ list 28, str.141.

"Na Verhniki je veliko delo doveršeno ; nova cerkev s. Pavla je toliko izdelana, de je 19. tega mesca (oktobra 1851) prvo sveto opravilo v njej obhajano bilo..... častiti g. Juri Volc so s krepko besedo soseski in njenim duhovnim in ~~xxxix~~ svetnim pervakam za njeno dozdanje prizadetje hvalo dali, in stanovitnost in dobrovoljnost do poslednjiga ~~xxxxxxxxxxxx~~ izdelanja mogočne stavbe in spodobniga okinčanja od znotrej priporočili."

Novičar iz slovenskih krajev - Iz Notranjiga (Oberlaibach). - Novice, 22. oktober 1851, list 43, str. 219.

"Velikost nove cerkve na Verhniki kažejo naslednje mere: w 21 sežnjev 5 čevljev je dolga, malo manj kot 10 sežnjev široka, in 7 sežnjev 5 čevljev ima notranje svetlobe; šest visokih pa ne preokornih stebrov obok cerkvene ladije nosi. Zidanje je od znotrej vse izlikano, le malarija na sirovi sid in pa izlikanje vunanje stene prihodnjiga leta čaka. Veliki altar kaže podobo spreobrnjenja s. Pavla na platnu od g. Kurca žl. Goldenstein, drugo bo na sirovi zid izobraženo; stranski altariji bodo prejšni kamnati, leca ali kancelj pa je noviga dela lepe bicantinske podobe. Cerkev letá na deželi po Kranjskim nima enake, ne samo zavoljo bicantinske šege, ampak tudi zavoljo velikosti. Ako je bilo to delo že večkrat v "Novicah" omenjeno, in se to tudi zdaj zgodi, naj se nikomur ne zdi preveč; je namreč dolgoletin spominik vneme in vzajemnosti Verhniške ~~xxxxxx~~ soseske z njenim duhovnim pastirjem g. A. Pečarjem in z njenimi pervaki, posebej - izgled slovenske umetnosti v stavbah po širjim, in daljši spričevanje od gorečnosti za božje reči na Kranjskim sploh. "

Novičar iz slovenskih krajev - Iz Notranjiga (Konec). - Novice, 29. oktobra 1851, list 44, str.224.

Končali so z zidavo cerkve prav na dan, ko je bila pred letom dni blagoslovljena. Glavni oltar je delo Kurza Goldensteina. "Veliki oltar je pa Kurc Goldensteinski na sirovim zidu izobrazil; verhi se razloči plavo nebo z zlatimi zvezdami; v drugim delu so zidane lezene v altar povzete; v sredi lepa podoba s. Pavla spreobrnjenja, in na staneh zala okna z barvastim križem se kaj prijetno stikajo. "...

Načrt za cerkev je izrisal g. Šebel!(Schöbl). Zidar(?) "laški mojster Gromazzi je cerkev prezalo izlikal..."

Podliski: Novičar iz slovanskih krajev (Iz Verhnike?) - Novice, 23. oktober 1852. L.X. list 35, str. 339-340.

"14. dan pretečenega mesca sta zdolej podpisana presojevala nove verhniške orglje na 22 spremenov, ktere je izdelal gosp. Ferdinand Malahovski v Ljubljani. Izverstno lepoglasje teh orgelj pro vseh spremenih skup zasluži očitne pohvale; lepoglasja posameznih spremenov pa ni moč dostojno popisati. Čez vse druge spremene izverstna je "vox humana", spremen po mojstru Malahovskemu iznajden, ki tako ljubeznivo poje, da človeka do solz omeči. Petju se ta spremen tako priliči, da mu ga v tem oziru ni para. Orglje se razdeljene v tri razdele, katerih eden spredaj, dva bolj zadej ob vsaki strani okna stoje. V sredi so igravke (Claviaturen). Znotranja in zvonanja naprava orgelj spričuje, da jih je tmetnik postavil, ki je za tako delo ves sposoben, in ki zasluži, da ga očitno pohvalimo in za enake stav-be posebno priporočimo."

Gregor Rihar, organist pri stolni ljub. cerkvi, Franc Ser. Adamič, učitelj v Šmartnem pri Litli: Nove orglje na Verhniki. - Novice 3. februar 1858, L. XVI, list 5, str. 35.

Opis cerkve.

M.Zois, korespondent C.K.(zapiski 18.11.1914, št.1⁷⁵)

Opis cerkve.

M.Zois, korespondent C.K.(zapiski št.121)

" Franc Lah, podobar, marmornik in zlatar na Verhnikioznanja čagtitlživu dšhovšini in cerkvenim starešinam, da izdeluje nove oltarje, tabernakeljne, kerstne kamne, prižnice in druga razne podobarske reči mnogoverstne velikosti in risa, po sedanji novi umetni in nježni šegi, z vsim potrebnim pozlačenjem, marmoru enakimi kinči in podobami, iz terdiga in močniga lesa ; ravno tako popravlja tudi vse zgorej ~~imenivane~~ imenivane stare in poškodovane izdelke. Pravzame razum imenivanih reči tudi vse okinčenje, katero se cerkvenim orglam pristaje..... Podobarskih izdelkov iz njegove delavnice se vidi dovelj v farni cerkvi na Verhniki..... "

Oznaniło Franca Laha, podobarja, marmornika in zlatarja na Verhniki.
- NOVICE, IX. Dokladni list k 21. listu Novic 1848.